

درمان بیماری‌ها به روش سنتی

گردآوری تحقیق و تألیف:
عظیم محمودزاده شیرازی

سرشناسه: محمودزاده شیرازی، عظیم، ۱۳۴۸
عنوان و نام پدیدآور: درمان بیماری‌ها به روش سنتی / گردآوری تحقیق و تالیف عظیم محمودزاده شیرازی.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات عقیل، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۴۳۲ ص
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۳-۱۴۰-۵
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۴۲۹-۴۳۱
موضوع: پزشکی سنتی
موضوع: گیاهان دارویی
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۳ د ۳ م ۱۳۵ / R
رده‌بندی دیویی: ۶۱۰
شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۶۱۳۹۲

تهران-خ انقلاب-خ فخرورزی-خ زاندارمیری (شرقی)
پلاک ۸-طبقه اول
تلفن مرکز بخش: ۶۶۴۹۷۷۸۷-۶۶۴۱۶۲۹۶
www.nashreahghil@yahoo.com
entesharate.ahghil@yahoo.com

نام کتاب: درمان بیماری‌ها به روش سنتی
نویسنده: عظیم محمودزاده شیرازی
نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۴
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۳-۱۴۰-۵
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
صفحه آرائی: سمیه مددی

فهرست

۵	فهرست
۱۵	مقدمه
۱۹	پیشگفتار
۲۱	پیشینه

بخش اول

فصل اول: مبانی طب قدیم مقایسه طب قدیم و جدید دزفول و جندی شاپور

۳۱	تاریخچه مختصری از طب جندی شاپور
۳۳	مقایسه طب جدید با طب سنتی
۳۴	دزفول و طب
۳۴	علت زیاد شدن بیماری‌ها
۳۶	طب قدیم و طب جدید
۳۸	مبانی طب سنتی
۳۹	طبایع چهارگانه
۴۱	همبستگی طبایع با مزه‌ها
۴۱	مزاج در سنین مختلف و جنسیت مختلف
۴۲	مزاج اندام‌ها
۴۲	قوانین کلی در شناخت داروها
۴۴	طبع چیست؟ مزاج چیست؟
۴۵	طبع سرد و گرم (غذا) یعنی چه؟

۴۶	علت طبع گرمی و سردی
۴۶	علت سردی و گرمی خوراکی‌ها
۴۸	مزاج خود را چگونه بشناسیم؟
۵۰	طب سنتی ایران و هند
۵۱	تحقیقات جدید درباره مزاج
۵۱	صفات تیپ‌های شخصیت از نظر آیزنک به قرار زیرند:
۵۲	ارتباط چاکراها در مکتب هندو با نفوس در مکتب اسلام
۵۸	انواع درمان در طب سنتی ایران
۶۱	شاخه‌های درمانی طب سنتی
۶۱	- جا انداختن مفاصل دست و پا
۶۱	- جا انداختن سر و ناف
۶۱	- جراحی و درآوردن دمل و بافت بیمار
۶۱	- تجویز داروهای عطاری و گیاهی
۶۱	- تجویز غذایی
۶۱	- پرهیز غذایی
۶۱	- شست‌وشو و پاکسازی بدن، روزه، رژیم غذایی خاص
۶۱	- ارائه روش و سبک زندگی
۶۱	دسته‌بندی طبیبان قدیمی
۶۲	ابزار جراحی یا - ابزار مورد استفاده در طب سنتی
۶۳	مبانی طب کهن
۶۳	مقایسه مزاج با سیستم هورمونی
۶۴	مقایسه مزاج با سیستم عصبی
۶۴	مقایسه مزاج با بین و یانگ
۶۴	مقایسه مزاج با اسید و باز
۶۵	همبستگی طبایع و فصول سال
۶۶	طب قدیم و طب جدید
۶۶	مقایسه تیپ‌های روانی A و B و مزاج سرد و گرم
۶۸	هماهنگی دو نوع شخصیت و مزاج متضاد از دیدگاه علوم و مکاتب مختلف
۶۹	هماهنگی وجود دو نیرو در انسان در طب سنتی و سایر علوم.....

۷۱	اصول کلی طب سنتی
۷۲	بیماری‌ها و طبع
۷۲	صفرا
۷۳	علت بیماری‌ها
۷۴	سودا
۷۵	طبع خون
۷۷	خواب
۷۸	بیماری‌های مرتبط با طبع خون:
۷۹	طبع بلغم:
۸۱	جایگاه طبع بلغم در بدن
۸۴	عقاید و درمان:
۸۴	عقاید درمانی، غلط یا درست؟
۸۵	اعتقاد درمانی دیگر
۸۶	عقاید غلط و ایجاد بیماری
۹۱	مصاحبه‌ها با چند طبیب سنتی در دزفول

فصل دوم: نسخه‌های محلی، داروها و درمان‌ها و روش‌های درمانی بیماری‌های رایج در گذشته (دزفول)

۱۰۳	هشدار
۱۰۳	نسخه‌ها
۱۱۹	انواع مرهم‌ها (پروها)
۱۲۱	بعضی عرقیات و خواص درمانی آن‌ها
۱۲۲	روش‌های درمانی
۱۲۶	درمان‌های طبیعی و بدون دارو:
۱۲۸	نکاتی جالب درباره طبع خوراکی‌ها
۱۳۰	درمان‌های عملی
۱۳۰	نمونه‌ای از طب در اشعار و لالایی‌ها
۱۳۱	اعتقادی عجیب در درمان قولنج
۱۳۱	روش‌های عملی درمان‌گران سنتی برای جا انداختن در رفتگی‌ها

- بیماری‌های رایج در دزفول ۱۳۴
- درمان درد مفاصل در طب سنتی ۱۳۷
- داروهای گیاهی موجود در عطاری‌ها ۱۳۸
- برخی از گیاهان دارویی منطقه دزفول ۱۳۹
- چند بیماری و درمان آن‌ها که فقط در طب محلی دزفول موجودند. ۱۳۹
- فرمول میزان شدن و سلامت کامل همیشگی ۱۴۴
- چه عواملی باعث بیماری دیابت می‌شوند. ۱۴۷
- یک معجون ارزشمند ۱۴۹
- شیوه ساختن دارو ۱۵۰
- یک معجون تقویتی کامل «قوتون» ۱۵۰
- داروی حافظه: ۱۵۰
- چند نکته جالب طبّی ۱۵۱
- دَقّه (خالکوبی) ۱۵۴
- درمان یا زیبایی ۱۵۶
- شیوه خالکوبی و مواد مصرف ۱۵۷
- تکامل روش خالکوبی برای ماندگاری نقش بر بدن ۱۵۷
- خالکوبی در کشورهای دیگر ۱۵۸
- حَجّ مَلِک طبیبی با روش های سنتی ۱۶۰
- بعضی از ابتکارات او در درمان: ۱۶۲
- وسایل کارش: ۱۶۳
- حکایاتی از درمان‌های حاج ملک جراح ۱۶۴

بخش دوم

فصل اول: طبایع و مزاج‌ها

- طبع و مزاج انسان‌ها ۱۷۳
- انواع مزاج‌ها ۱۷۳
- مزاج‌های چهارگانه و عناصر اربعه ۱۷۵
- عناصر چهارگانه موجود در طبیعت و طبع هر کدام از آن‌ها ۱۷۵
- ارتباط عناصر اربعه و اخلاط (مزاج‌های) چهارگانه ۱۷۵

۱۷۶	طبع چیست، مزاج چیست؟
۱۷۷	تقسیم‌بندی مزاج‌ها در هر فرد
۱۷۷	طبع سرد و گرم (غذا) یعنی چه؟
۱۷۸	چگونه طبع و مزاج خود را بشناسیم
۱۸۰	طبقه‌بندی در طبایع مختلف
۱۸۰	خنکی و سردی؟
۱۸۰	نقدی بر پزشکی امروز
۱۸۲	موازی بودن طب سنتی و علم پزشکی
۱۸۳	علت طبع گرم و سردی
۱۸۴	چهار گروه اصلی تغذیه
۱۸۴	علت سردی و گرمی خوراکی‌ها
۱۸۵	حرارت لازم برای بدن یک انسان سالم
۱۸۹	طبع و مزاج سرد و گرم در انسان
۱۸۹	غلبه گرمی و ایجاد زردی
۱۹۰	درمان با غذا
۱۹۳	هماهنگی طبیعت با طبایع سرد و گرم خوراکی‌ها
۱۹۴	انطباق با فصل و تدبیر در پخت غذاها در فصول مختلف در گذشته
۱۹۵	غذاهای تابستانه زمستانه
۱۹۶	جنبه درمانی غذاها با خاصیت داروی غذاها (چند نمونه)
۱۹۸	ارتباط گرما با صفرا
۱۹۹	معجونی به نام صفرا
۲۰۰	ارتباط صفرا بیماری روانی و سواسی
۲۰۰	خوراکی‌ها چه نوع ماده یا خلطی تولید می‌کنند:
۲۰۴	طبایع در مثنوی مولوی
۲۰۵	ارتباط سلامتی با چاقی و لاغری!
۲۰۶	کنترل غریزی
۲۰۸	اشتباهات رایج در غذا خوردن ما
۲۱۴	گرمی و سردی برخی خوراکی‌ها
۲۱۵	غذاها از لحاظ گرمی و سردی

- ۲۱۷ سردی و گرمی در طبع میوه‌ها
 ۲۱۸ گرمی و سردی بعضی مواد دیگر
 ۲۱۹ برای چه بیماری‌هایی چه عرقیات و خوراک‌هایی مفید است:

فصل دوم: باد، طبع باد در بدن آدمی

- ۲۲۳ تعریف باد
 ۲۲۵ طبع باد
 ۲۲۷ باد روح
 ۲۲۸ رابطه باد با بیماری‌های عصبی
 ۲۲۹ جایگاه طبع بلغم در بدن
 ۲۳۰ چند پهلوی بودن چهار طبع و چهار عنصر
 ۲۳۱ برگردان طب سنتی به زبان رایج امروز و بهره‌وری از آن
 ۲۳۱ هوا - باد
 ۲۳۱ باد - انرژی - تنفس
 ۲۳۲ نقش خمیازه در تنظیم باد
 ۲۳۲ هوا در ریه
 ۲۳۳ مسائل عصبی و تنگی نفس، کمبود هوا در بدن
 ۲۳۵ رابطه گوارش و تنفس
 ۲۳۵ رابطه طبع باد با طبع بلغم و طبع سودا، ریه، معده و کبد
 ۲۳۶ رابطه باد با اضطراب و بیماری قلبی
 ۲۳۷ ارتباط تنفس و قلب
 ۲۳۷ باد و فشار خون
 ۲۳۸ درمان با تنفس عمیق
 ۲۳۸ خنده و باد
 ۲۳۹ باد در گوش
 ۲۴۰ باد زکام
 ۲۴۰ باد - انرژی - اعصاب
 ۲۴۲ بادکش
 ۲۴۳ مولوی چرا باد را از جنس آتش می‌داند؟

۲۴۳	تنظیم باد در بدن
۲۴۳	قولنج (حبس باد)
۲۴۴	باد در معده
۲۴۴	باد شکن های نفخ و باد شکم
۲۴۷	حبس باد (قولنج سینه)
۲۴۸	باد و دفع
۲۴۸	نشانه ها و اثرات جابه جایی باد

فصل سوم: نوشابه های گیاهی

۲۵۱	سکنجبین
۲۵۳	چای
۲۵۴	چای سبز
۲۵۴	شربت نارنج
۲۵۵	شربت غوره
۲۵۵	شربت انجیر
۲۵۶	شربت لیمو
۲۵۷	هندوانه
۲۵۷	نوشابه جعفری
۲۵۷	یونجه یا سیس
۲۵۸	عناب
۲۶۰	توت فرنگی، تمشک
۲۶۱	زرشک
۲۶۲	ذرت
۲۶۲	کاکل ذرت
۲۶۳	گوجه
۲۶۳	هویج
۲۶۳	شیرین بیان
۲۶۵	نوشیدنی های سرد برای تابستان
۲۶۷	گیلاس و توت فرنگی

۲۶۷	آب سیب
۲۶۷	قهوه
۲۶۸	بابونه (CAMOMILE)
۲۶۹	پزشک نباتی
۲۷۱	آب انگور
۲۷۲	آب پخته سبزیجات
۲۷۳	شلغم
۲۷۳	برنج
۲۷۴	آب انواع میوه‌ها
۲۷۵	نوشیدنی‌های سرد از منای میوه‌جات
۲۷۶	شریت انار ترش
۲۷۶	رب انار
۲۷۶	شریت سیب
۲۷۶	شریت به
۲۷۶	شریت آلو
۲۷۷	شریت خشخاش
۲۷۷	شریت سرکه و عسل
۲۷۷	شیره خرما
۲۷۷	کاسنی و شکر
۲۷۸	شریت زعفران
۲۷۸	خاکشیر
۲۷۸	چای دارچینی
۲۷۹	چای آلبالو
۲۷۹	گل گاوزبان
۲۷۹	آب جو (ماء‌الشعیر)

فصل چهارم: نشانه بیماری‌ها در چهره و بدن

۲۸۳	آیا چهره ما هر روز یک جور است؟
۲۸۹	نشانه‌ها در چهره

۲۹۲	انسان به راستی دو چهره دارد
۲۹۳	صورت حیوانات و همانندی صفات
۲۹۴	نشانه‌ها
۲۹۴	بوی بدن
۲۹۶	بیماری علت و نشانه‌های آن
۲۹۷	علائم (نشانه‌ها)
۲۹۹	نشانه بیماری‌ها در چهره و بدن

فصل پنجم: رموز زندگی

۳۶۳	فوائد کند کردن تنفس و کشیدن نفس عمیق
۳۶۴	فایده خوابیدن رو به قبله
۳۶۵	فایده بیداری قبل از طلوع آفتاب
۳۶۶	فایده خوابیدن در هوای آزاد
۳۶۶	فایده خوابیدن بر پهلو راست
۳۶۷	فایده صبر کردن بعد از عطسه
۳۶۷	فایده نمک خوردن قبل و بعد از غذا
۳۶۷	یک فایده دیگر پیاز
۳۶۹	بهداشتی
۳۸۴	تفکر
۳۸۷	تمرکز
۳۸۹	خواب
۳۹۳	چند نکته علمی

فصل ششم: اشتباهات رایج مردم در زندگی

۴۰۱	اشتباهات رایج مردم
۴۰۲	تغذیه
۴۰۳	غذا خوردن در قبرستان
۴۰۳	سلامتی بهتر از رعایت بعضی از سنت‌هاست
۴۰۹	بهداشت

۴۱۹

حرکت

۴۲۲

تفکر

۴۲۴

جزّ و بحث

۴۲۵

خواب

۴۲۹

منابع و مأخذ:

www.ketab.ir

مقدمه

طبیعت، مائده گسترده خداست که در هزاره‌های متوالی حیات انسان، بی‌دریغ و همواره نیازهای او را پاسخ داده است. پیش از انسان، حیوانات و موجودات نه تنها از این سفره باز و فراخ بهره گرفته‌اند که بر اساس غریزه، راز درمانگری گیاهان را می‌دانستند و با شعوری شگفت و حیرت‌انگیز از مواهب طبیعی برای درمان استفاده می‌کردند.

چه بسیار داروهای درمانی را انسان از کاربرد حیوانات آموخته که بهره‌گیری از پنی‌سیلین، نعنای، برخی میوه‌ها، گل‌ها و رسوبات از آن جمله است. سرزمین تاریخی خوزستان که خاستگاه تمدن‌های بزرگ و دانشمندان نامدار و نابغه‌های عالم پزشکی بوده است یکی از مراکز و کانون‌های گیاه‌شناسی و گیاه‌درمانی باستان محسوب می‌شود که روزگاری دانشمندان بنام یونانی و هندی و آثار پزشکی سریانی را پذیرا بوده و آوازه جندی شاپور چنان در چهارسوی جهان پیچیده بود که پزشکان از این سرزمین به دیگر سرزمین‌ها گسیل می‌شدند که یک نمونه آن پزشک معالج امیرالمومنین علی(ع) در کوفه بوده است.

تمدن بزرگ خوزستان و پایگاه علمی این جغرافیای علم خیز به گونه‌ای بود که وقتی در سال ۳۵ هجری، حکومت علی(ع) از مدینه به کوفه منتقل شد فیروزان ایرانی همراه با سی تن به کوفه آمدند تا حکومت امیرمؤمنان را تبریک بگویند و مولا با زبان فارسی برای آنان سخنرانی کرد و تمدن ایرانی را ستود و به بزرگی از آن یاد کرد.

تمدنی که منجمی بزرگ چون عبدالله بن میمون پرورد و جورجیس بن بختیشوع را در عصر خلفای عباسی به عالم پزشکی عرضه داشت و ابن هیثم (ابوعلی مهندس اهوازی) را در دامان خود تربیت کرد. یکی از شاخه‌های علمی جندی شاپور بزرگ، طب طبیعی و گیاهی آن بوده است که در تداوم خویش و اثربخشی در قرون بعد، الحاوی (الجامع الحاضر لصناعة الطب) زکریای رازی و قانون ابوعلی سینا را به عالم پزشکی تقدیم کرد.

میراث گرانقدر جندی شاپور دردا و دریغا به فراموشی سپرده شد و بعدها در هجوم طب جدید جز اندکی از آن که در مناطق ایلام، لرستان، دزفول و شوشتر به کار گرفته شد، چیزی از آن باقی نماند و جز چهره‌هایی اندک و بی‌ادعا که آخرین حلقه زنجیره آن‌ها در دزفول حاج ملک جراح بود به این طب اقبال و علاقه نشان ندادند.

اینک دوست خوش ذوق سخت‌کوش و پژوهشگرم جناب آقای عظیم محمودزاده به این مهم همت گمارده‌اند و موفق شده‌اند در طول چهار سال مطالعه و تحقیق و تعمق در طب سنتی جندی شاپور به رمز و رازهایی از آن دست یابند و با طرح آن در رادیو دزفول، باب این موضوع را بگشایند و به گونه‌ای با طب جدید به چالش برخیزند.

هم اکنون بحث پرداختن به طب سنتی از مباحث جدی دانشگاهی است و اینجانب در شورای فرهنگی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی که افتخار عضویت دارم از زبان وزیر وقت خبر تأسیس رشته کارشناسی ارشد در این زمینه را شنیدم. طب سنتی واقعیتی انکارناپذیر است و نه در تقابل با طب نو که در کنار آن می‌تواند مطرح باشد و به جای برخی درمانگری‌های پیچیده و هزینه‌ساز، روش‌های سهل و ساده را پیشنهاد دهد. باید طب سنتی را پذیرفت و در تقویت آن کوشید.

این اثر، درمانگری و طرح نسخه‌های مفید و مؤثری است که حاصل مطالعات و تجربیات نگارنده اثر، جناب آقای محمودزاده است که جز طب سنتی جندی شاپور گوشه چشمی به طب هندی و چینی نیز دارد و در کنار آن از روان‌درمانی نیز غافل نبوده است.

توفیق افزون‌تر این پژوهشگر گرانمایه شهر علم و ایمان و فقاقت و ادب و طبابت،

دزفول عزیز را از بارگاه الهی مسئلت دارم. این کوشش و جوشش مستمر و مداوم باد.

دکتر محمد رضا سنگری

دزفول ۱۳۸۸/۱۲/۲۸

www.ketab.ir